

збитку. До компетенції облікової служби входить також побудова моделі бізнес-процесу, що включає формування технологічної карти з відображенням всіх можливих операцій з активом і зазначенням учасників, а також складанням облікової карти процесу, що забезпечує фактичне відображення інвестиційних процесів на рахунках бухгалтерського обліку.

Література:

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Исаев Р.А. Бизнес-инжиниринг и управление в коммерческом банке / Р.А. Исаев – М.: ГОЛС-ПРЕСС, 2009. – 318 с.
3. Алексеров Ф.Т. Бизнес-модели российских банков: типология, структура, приверженность выбору / Ф.Т. Алексеров, В.Ю. Белоусова, В.К. Бондарчук, Е.С. Попова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2012_34
4. Леонова Л.О. Застосування бізнес-моделей в обліку фінансових інструментів / Л.О. Леонова // Проблемы и перспективы экономики и менеджмента: международная научно-практическая конференция (Харьков, 25-26 апреля 2012 г.). – Харьков: ИФИ. – С. 41-43.
5. Полозов А.Б. Синхронизация управленческого и финансового учета / А.Б. Полозов // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cfin.ru/finanalysis/reports/fin&man_synch.shtml.

Андрєєва Г. І.

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»
м. Суми, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їх ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності. Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств за різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) підприємства, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового стану підприємств. Систематичний аналіз фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний ще й тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежать від його платоспроможності. Враховують фінансовий стан підприємства і банки, розглядаючи режим його кредитування та диференціацію відсоткових ставок [1, с.212].

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається

сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Передусім на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції. Як правило, чим вищі показники обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і нижча їх собівартість, тим вища прибутковість підприємства, що позитивно впливає на його фінансовий стан. Неритмічність виробничих процесів, погіршення якості продукції, труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунки підприємства, в результаті чого погіршується його платоспроможність. Є і зворотний зв'язок, оскільки брак коштів може призвести до перебоїв у забезпеченні матеріальними ресурсами, а отже у виробничому процесі [2, с.238].

В наш час, коли суб'єкти господарювання стикаються з дефіцитом фінансових ресурсів, об'єктивно зростає роль аналітичної роботи. Так, найважливішою умовою ефективного управління підприємством є аналіз і системне дослідження фінансового стану підприємства, чинників, що впливають на нього, прогнозування рівня прибутковості капіталу підприємства тощо.

Особлива увага при цьому повинна приділятися саме діагностичному аналізу фінансового стану, який може розглядатися як один з інструментів забезпечення конкурентоспроможності підприємства. За його допомогою відбувається раціональний розподіл матеріальних і фінансових ресурсів [1, с.211].

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Саме тому виникає необхідність методичної оцінки фінансового стану з використанням різних способів, прийомів і правил економічного аналізу. Традиційно аналіз фінансового стану підприємства здійснюється у два етапи – діагностичний – для визначення рівня платоспроможності підприємства та поглиблений – для виявлення причин фінансової кризи підприємства й можливих шляхів її усунення.

Діагностичний аналіз проводиться:

- на підготовчому етапі процесу відновлення платоспроможності – з метою визначення дійсного стану підприємства;
- на етапі розпорядження майном – на дату порушення справи про банкрутство та на дату проведення зборів комітету кредиторів, на яких визначатиметься можливість санації;
- на етапі санації – на дату початку виконання плану санації і щоквартально на кожну звітну дату аж до закінчення справи про банкрутство (останній раз – на дату складання звіту керуючого санацією).

У межах діагностичного аналізу визначається вид неплатоспроможності.

Розрізняють три види неплатоспроможності:

- поточна неплатоспроможність визначається за формулою:

$$ПН = ДФІ + ПФІ + ГК - П$$

де: ПН – коефіцієнт поточної неплатоспроможності;
ДФІ – довгострокові фінансові інвестиції;
ПФІ – поточні фінансові інвестиції;
ГК – грошові кошти та їх еквіваленти;
ПЗ – поточні зобов'язання;

- критична неплатоспроможність спостерігається за умови невідповідності нормативному значенню коефіцієнта покриття і коефіцієнта забезпеченості власними коштами та наявності на початок і кінець кварталу ознак поточної неплатоспроможності. Критична неплатоспроможність передбачає стан потенційного банкрутства

- надкритична неплатоспроможність спостерігається за умови наявності збитків у підприємства та ознак критичної неплатоспроможності.

За наявності хоча б одного з видів неплатоспроможності підприємства необхідно здійснювати поглиблений аналіз неплатоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства.

Таким чином, головна роль діагностичного аналізу полягає у трьох основних функціях, які він виконує. До них відносять: функцію оцінки (визначення фінансового стану підприємства); саме діагностичну (виявлення можливих змін фінансового стану підприємства); пошукову (визначення можливих заходів покращення або відновлення фінансового стану підприємства). Саме ці функції, на наш погляд, і визначають роль діагностичного аналізу в підвищенні ефективності управління фінансовим станом суб'єкта господарювання.

Література:

1. Андреева Г.І. *Економічний аналіз: навч.-метод. посіб./ Г.І.Андреева; – К.:Знання, 2008. (Вища освіта XXI століття). – 263 с. – С.212.*
2. Андреева Г. І., Андреева В.А.: *Організація і методика економічного аналізу: навчальний посібник./ Г.І.Андреева, В.А. Андреева.:–Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010.– 294 с. – С.238.*
3. Загорна Т.О. *Економічна діагностика: навч. посіб. / Т.О. Загорна – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.– С.211.*

Арапочкіна А. О.

студентка

Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Київський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ЛІКВІДНІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ: ЕКОНОМІЧНА СУТЬ І ОЦІНКА

Питанням аналізу платоспроможності та ліквідності в економічній літературі в останні роки надавалася значна увага. За цей період була опублікована велика кількість підручників, навчальних посібників, наукових статей, в яких описані методики аналізу ліквідності й платоспроможності. Проте основна проблема полягає в тому, що до цього часу зберігаються суттєві